

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Chvalšiny, okres Český Krumlov

382 08 Chvalšiny č. 150

Identifikátor školy: 600 059 219

Termín konání orientační inspekce: 13. – 15. leden 2003

Čj.:	07-1203/03-2054
Signatura:	og2cw102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Chvalšiny je organizována jako úplná ZŠ. Od 1. ledna 1995 je na základě rozhodnutí zastupitelstva Obce Chvalšiny příspěvkovou organizací. Její součástí jsou školní jídelna, školní družina a od 1. prosince 2002 mateřská škola.

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16847/96-2. Ve školním roce 2002/2003 má škola 8 tříd (chybí 9. ročník) a navštěvuje ji 152 žáků. Čtvrtina z nich do školy dojíždí z dvanácti míst a obcí.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Vyučující sledovaných přírodovědných předmětů 2. stupně jsou ve smyslu vyhlášky o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců plně kvalifikováni. Také vyučující 1. stupně splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Vzhledem k obtížnému získávání mladých učitelů je ve škole plná polovina učitelských míst (t. j. 6) obsazena učiteli – důchodci. Ve vyučování se projevují jejich zkušenosti i odpovědný přístup k učitelské profesi. Výchovná poradkyně absolvovala příslušné kvalifikační studium.

Ředitel se při řízení školy opírá o spolupráci s pracovníky, pověřenými řízením jednotlivých úseků, s metodickým sdružením učitelů 1. stupně, spolupracuje s výchovnou poradkyní. Kontrolní činnost postihuje všechny oblasti provozu a činnosti školy s důrazem na kontrolu průběhu a výsledků výchovně vzdělávacího procesu. Na kontrolách se podílejí všichni vedoucí pracovníci, kontroly vycházejí z Plánu kontrolní a hospitační činnosti pro školní rok 2002/2003. Plán vychází z analýzy kontrolní činnosti předchozího období. Kontrolní činnost je dokladovatelná. Závěry z analýz kontrolních zjištění jsou projednávány na pedagogických radách a pracovních poradách a využívány při vedení zaměstnanců.

Vypracovaná kritéria pro hodnocení zaměstnanců jsou veřejně známá a využívána pro stanovení nenárokových složek platu.

Organizační struktura školy odpovídá podmínkám, je funkční a racionální. Činnost pracovníků školy je vymezena v jejich pracovních náplních a stanovených kompetencích, organizačním a školním řádem. Většina aktivit a činností je vykonávána neformálně, což je zřejmým pozitivem, na druhé straně však někdy chybí funkční formální rámec (např. podle metodického pokynu MŠMT k environmentálnímu vzdělávání).

Příslušná část řádu školy, upravující chování žáků, obsahuje všechny náležitosti vyžadované vyhláškou o základní škole, obsahuje povinnosti i práva žáků a je v souladu s Úmluvou o právech dítěte.

Vnitřní informační systém vyhovuje podmínkám menší školy. Důraz je kladen na osobní kontakt, úkoly a záměry z celoročního plánu činnosti jsou rozpracovávány do týdenních plánů práce, jejichž plnění je pravidelně vyhodnocováno na poradách rozšířeného vedení školy. Potřebné informace se dostávají včas jak zaměstnancům, tak žákům.

Rodiče jsou o prospěchu a chování svých dětí informováni obvyklými způsoby – prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách a v případě potřeby osobním jednáním. Pro informování veřejnosti je využíván obecní rozhlas i tištěný zpravodaj obce. V závěru minulého školního roku škola vydala informační brožuru o své činnosti i historii v souvislosti se 100. výročím svého vzniku. V současné době probíhá proces ustanovení Rady školy, která by měla rozhodnutím zřizovatele zahájit svoji činnost počátkem února 2003. Škola úzce spolupracuje s obcí a podílí se na veřejných aktivitách v rámci obce.

Personální podmínky oblasti, která byla inspekcí sledována, mají velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola má prostorové podmínky odpovídající jejím současným potřebám. Výuka probíhá v kmenových třídách. Odborná pracovna chemie a fyziky je v současné době po poškození kanalizačních odtoků mimo provoz a vyžádá si rekonstrukci. Připravuje se zřízení společné odborné pracovny přírodopisu, pěstičství a výtvarné výchovy. Odbornou pracovnou je i učebna informatiky.

Čisté, esteticky a funkčně upravené prostory školy působí příznivým dojmem. Školní nábytek – žákovské stoly a židle – se postupně obměňuje. Ve třídách nižších ročníků 1. stupně nejsou volné prostory vhodně upravené a využívané pro relaxaci žáků v průběhu výuky.

Vybavení učebními pomůckami umožňuje plnit vzdělávací program Základní škola, problémy však působí postupná obnova pomůcek zastaralých. V uplynulém kalendářním roce se podařilo doplnit a obnovit vybavení školy nástěnnými zeměpisnými mapami, nástěnnými tabulemi pro sledované předměty, pomůckami pro matematiku a v rámci projektu PIII-Infrastruktura vybavit školu moderními osobními počítači připojenými na Internet. Méně uspokojivé, částečně zastaralé je vybavení didaktickou technikou (zpětný projektor, video atd.), kromě toho se i tyto stávající pomůcky málo využívají. Školní knihovna (jak žákovská, tak učitelská) má jen ojediněle novější populárně naučné knihy či encyklopedie vhodné pro věkové období žáků základní školy, se kterými by žáci mohli při výuce pracovat.

Žáci 1. ročníku byli vybaveni základními školními potřebami, škola má pro žáky řady učebnic v odpovídajícím počtu kromě objednaného, ale dosud nevydaného 2. dílu učebnice zeměpisu pro 7. ročník. Vedení školy bude situaci dočasně řešit výpůjčkou od jiné školy.

Vzhledem k úkolům, které bylo třeba řešit v souvislosti se zajištěním provozu celého areálu školy, byly materiální zdroje využity účelně.

Materiálně-technické podmínky ve sledované oblasti mají průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE V PŘÍRODOVĚDNÝCH PŘEDMĚTECH

Realizace vzdělávacích programů

Vzdělávacím programem školy je program Základní škola č. j. 16847/96-2. Výuka je v souladu s učebním plánem uvedeného vzdělávacího programu. Vedení povinné dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání. Plnění učebních plánů a osnov je sledováno vedením školy při hospitační a kontrolní činnosti.

Koncepční záměry školy, deklarované v závěru Výroční zprávy o činnosti školy za školní rok 2001/2002 se orientují ve výchovně vzdělávací oblasti na rozšíření možností výuky volitelných předmětů a využití výpočetní techniky v rámci projektu INDOŠ, v personální oblasti na postupné omlazování pedagogického sboru, v materiální oblasti na rekonstrukci odborné pracovny CH-F, vybudování odborné pracovny PŘ-Vv a dokončení budování školního pozemku. Záměry v materiálně-technické oblasti se již postupně realizují.

Průběh a výsledky vzdělávání v přírodovědných předmětech (matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda, přírodopis, chemie, zeměpis)

1. stupeň

Dobrym základem pro výuku sledovaných předmětů je kvalifikovanost vyučujících a jejich zkušenost. Plánování učiva se odvíjí od přijatého vzdělávacího programu. Při plánování a přípravě sledovaných předmětů vycházel vyučující zpravidla ze složení třídních skupin a ze znalostí individuálních zvláštností žáků. Výuka ve všech sledovaných předmětech byla ze strany učitelů velmi dobře připravena. Ve výuce přírodovědy a vlastivědy se významně kladně projevila schopnost vyučujících vést nenásilně žáky k chápání souvislostí, zaujímání postojů a vyjádření mínění. V přírodovědných předmětech není na úrovni školy vypracován ucelený blok Výchova ke zdraví s doporučenou dotací 40 hodin v průběhu 4. a 5. ročníku. Vyučující však průběžně rozvíjejí poznatky, dovednosti a především postoje žáků ke zdravému životnímu stylu.

Celkem bylo hospitováno 10 hodin. Společným znakem vyučovacích jednotek bylo jejich vhodné členění a přiměřené pracovní tempo. Jako základní metoda byla zvolena frontální výuka podle potřeby doplněná individuální pomocí žákům. Sledované hodiny prvouky a matematiky měly převážně tradiční stavbu. Začínaly úvodní motivací, pokračovaly procvičováním učiva a byly ukončeny jeho zopakováním a shrnutím. V jejich průběhu byly vhodně zařazeny drobné didaktické hry, které podporovaly aktivitu žáků, ale neupřednostňovaly soutěživost. Převaha činností se však odvíjela pouze v lavicích. Činnosti relaxačního charakteru byly účelně zařazeny v průběhu výuky prvouky ve 2. ročníku. Učivo bylo interpretováno věcně správně a srozumitelně, v přiměřeném rozsahu i obsahu. Navazovalo na dřívější znalosti a praktické zkušenosti žáků. Výuka geometrie byla postavena na názorném vyučování, vytváření správných pracovních návyků a na ověření si míry pochopení pracovního postupu u žáků. Výukové cíle byly splněny.

Hodiny přírodovědy a vlastivědy se vyznačovaly interaktivní komunikací. Učitelky optimálně čerpaly z dosavadních zkušeností žáků a vedly je k zaujímání postojů, k vyslovení názorů a řešení úkolů z praktického života. Nepředkládaly žákům hotové vědomosti, ale pomáhaly jim postupnými kroky k vytvoření celistvého obrazu o probíraném tématu. Vhodně zvolená metoda řízeného rozhovoru spolu s prožitkovými metodami přispívala uvolnění atmosféry a společnému naladění. Žáci měli dostatek příležitostí být aktivními činiteli výuky. Z jejich

vystupování a jednání bylo zřejmé, že mají k místu svého domova i ke svému regionu vytvořen velmi pěkný vztah. Při výuce byla použita bohatá obrazová dokumentace, přinesená převážně žáky z domova, doplněná zasvěceným výkladem vyučujících. V jedné hodině byla vhodným způsobem zařazena část naukového videoprogramu jako informativní doplněk výuky. Tempo i obsah výuky byly přiměřené věku žáků a množství informací interpretovaných v souvislostech odpovídalo jejich schopnostem. Výuka přírodovědy a vlastivědy respektovala pojetí předmětu v duchu zásad vzdělávacího programu.

Vyučující zpravidla velmi dobře reagovali na odlišné vzdělávací potřeby žáků a vytvářeli jim velmi dobré pracovní zázemí. Zařazovali do výuky relaxační tělovýchovné prvky. Chybějící plochy s kobercem nebo s relaxačním náradím (polštářky, žíněnky, rehabilitační míče atd.) omezují organizování takových forem práce, při nichž by žáci mohli řešit mnoho úkolů také mimo prostor lavic (např. zajímavých didaktických her, kooperativních technik učení). Stálá soustředěná pozornost vyžadovaná učitelkou v případě nejmladších žáků na ně kladla značné nároky a nezohledňovala dostatečně jejich psychohygienické potřeby.

Hodnocení žáků bylo adresné a zpravidla také pozitivní a povzbuzující. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků byly využívány méně. V notýscích a žakovských knížkách převažuje obvyklá frekvence klasifikace. V případě méně úspěšných žáků zejména v 1. ročníku není vhodně zvolen přístup k jejich hodnocení a klasifikaci, neboť hromadění výčtu známek označujících neúspěšné zvládnání učiva nemůže být pro žáky motivující.

Vyučování probíhalo v příjemném prostředí. Komunikace vyučujících a žáků probíhala převážně se vzájemnou důvěrou a respektem. Vyučující přistupovali k žákům vstřícně a korektně. Vytvářeli dostatečný prostor pro rozvoj a uplatnění komunikativních dovedností. Žáci projevovali velmi dobré znalosti a dovednosti.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech mají velmi dobrou úroveň.

2. stupeň

V předmětech matematika, chemie, přírodopis a zeměpis bylo hospitováno celkem 9 vyučovacích hodin. Ve výuce se projevila odborná a pedagogická způsobilost vyučujících a jejich dlouholetá praxe a erudice.

Navštívené vyučovací hodiny byly svědomitě připravené. Příkladné bylo i dlouhodobé rozpracování učiva přírodopisu a chemie. K zájmu o probírané učivo a soustředění žáků na práci účinně přispěla situační motivace, plně využívající místních a regionálních prvků, zkušeností žáků a aktuálního dění. Učivo bylo svou strukturou, množstvím i podáním přiměřené konkrétním situacím v jednotlivých třídách. V pojetí výuky přírodopisu se výrazně uplatnila výchovná složka, formování a vytváření citlivého vztahu k životnímu prostředí v konkrétních podmínkách obce a okolí i výchovy k zdravému životnímu stylu. I když převládající formou vyučování byly frontální postupy s dominantní rolí učitele, vyučování mělo činnostní charakter. Žáci se s vyučujícími podíleli na vyvozování nových poznatků, souvislostí. V některých hodinách byla zařazena skupinová práce či krátká samostatná (frontálně zadaná) práce. Učitelé vhodně využívali učební pomůcky, ukázky z donesené populárně naučné literatury a výstřižků. V přírodopisu a chemii měli žáci možnost diskutovat nad pokusy, demonstrujícími probíranou látku. Na základě provedených pokusů dokázali vyvozovat obecné závěry. Předností sledované výuky matematiky byla její věcná správnost a těsná vazba nového učiva na dříve osvojené vědomosti a dovednosti žáků. Vhodně byla využívána práce s chybou. Žáci většinou prokazovali dobrou znalost matematických vztahů, pracovních postupů i zručnost v numerických výpočtech. Výpočetní a didaktická technika nebyla ve sledovaných hodinách používána.

Učitelé se snažili vytvořit žákům dostatek situací pro argumentaci a diskusi. Ne vždy žáci těchto možností využili. Své myšlenky vyjadřovali často heslovitě, případně jednoslovně. Ve sledovaných hodinách přírodopisu, chemie i zeměpisu nebylo zařazeno zkoušení a hodnocení žáků. Průběžná klasifikace v žákovských knížkách je co do počtu většinou přiměřená charakteru předmětu, z větší části je však hodnocením projevu písemného, ne ústního.

Žáci byli ukázněni, slušní, dobře a správně plnili dané pokyny. Z průběhu hodin lze usuzovat, že komunikace mezi nimi a vyučujícími je založena na vzájemné důvěře. Klidná pracovní atmosféra i estetické prostředí příznivě ovlivnily psychohygienické podmínky vyučování.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy matematiky i zeměpisu měly velmi dobrou úroveň, přírodopisu a chemie byly vynikající.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Výsledky vzdělávání jsou pravidelně hodnoceny na pedagogických radách. Škola nepoužívá komerční evaluační nástroje (testy), vedení školy však provádí rozbor kontrolních prací, zadaných vyučujícími a zjištění využívá při rozborové činnosti jako zpětné vazby při plánování vzdělávacího procesu.

Ve sledované výuce výrazně převažovala pozitiva nad negativy. Vzdělávání a výchova žáků je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Kladem byla přátelská pracovní atmosféra ve vyučovacích hodinách, vedení žáků ke zdravému životnímu stylu, propojení vyučování s životem obce a regionu.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Z předložených zřizovacích listin a rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení nebyl kontrolou zjištěn nesoulad.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina č. j. 621/2002 vydaná Obcí Chvalšiny dne 26. 9. 2002 s účinností od 1. 12. 2002
2. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vydané dne 22. 3. 2002 pod č. j. 14019/02-21, s účinností od 1. 7. 2001
3. Jmenování do funkce ředitele základní školy vydané Školským úřadem Český Krumlov dne 28. 7. 1994 pod č. j. 197/94-STR, s účinností od 1. 8. 1994
4. Potvrzení ve funkci ředitele starostou Obce Chvalšiny ze dne 11. 4. 2001
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002.
6. Dokumentace ve školním roce 2002/2003 - třídní knihy, katalogové listy, třídní výkazy, školní řád, rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad, tematické plány.
7. Plán kontrolní a hospitační činnosti pro školní rok 2002/2003

ZÁVĚR

Výchovně vzdělávací proces zabezpečují učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí, ovšem polovinu z nich v současné době tvoří důchodci. Z hlediska dlouhodobé perspektivy školy je plánováno omlazení pedagogického sboru, i když současná úroveň výchovně vzdělávacího procesu je velmi dobrá.

Z hodnocení materiálně-technických podmínek je zřejmé, že řešení si žádá rekonstrukce odborných učeben, inovace vybavení didaktickou technikou a řešení nedostatku populárně naučné a encyklopedické literatury, potřebné pro aktivní vzdělávání žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnotíme jako nadprůměrné. I při převládajících frontálních postupech měla výuka činnostní charakter s výrazným využitím výchovných prvků. Významným faktorem pro výchovu a vzdělávání žáků je pozitivní klima školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Friebel	.....
Členové týmu	Mgr. Věra Drsová	.....
	Mgr. Antonín Dvořák	.....

Další zaměstnanci ČŠI

Ing. Eva Vaníčková

V Českých Budějovicích dne 28. ledna 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. 1. 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Miroslav Plichta

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Obecní úřad Chvalšiny 382 08 Chvalšiny 38	14. 2. 2003	07-1299/03-2054
Rada školy	----	----

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány